

Potrubní pošta zažívá renesanci

6. května 2010

Potrubní poštou proletí v hradecké fakultní nemocnici stovky zásilek denně. Papinův vynález funguje spolehlivě i v jednadvacátém století.

Už ten název má příděch minulosti. Potrubní pošta však rozhodně není na odpis jako třeba telegramy. V hradecké fakultní nemocnici se stala nezbytnou součástí práce zdravotníků. Když je potřeba rychle analyzovat vzorky pacientů, hodí se starý vynález nejlépe. Mezi budovami létají systémem potrubí stovky zásilek denně.

„Většinou jde o přepravu odebraných vzorků do laboratoří. Počet transportů se pohybuje okolo dvou tisíc denně,“ říká Jiří Ludvík z technického odboru nemocnice.

Je to rychlé, jednoduché a spolehlivé. Potrubní poštu vynalezl Denis Papin a první městský systém vznikl v Londýně v polovině devatenáctého století. Po Vídni či Paříži začala potrubní pošta fungovat v roce 1899 i v Praze. Vydržela až do povodní v roce 2002, dnes se mluví o jejím obnovení.

V hradecké fakultní nemocnici mají moderní podobu potrubní pošty od roku 1996, kdy spojila chirurgii, onkologii, dětskou kliniku a laboratoře. Do té doby zajišťovali přepravu vzorků sanitáři, většinou mladí muži plnící v nemocnici náhradní vojenskou službu.

„Nosili to v taškách mezi budovami. Jednou z hlavních výhod potrubní pošty je rychlost, transport vzorků se po jejím zavedení podstatně urychlil. S výstavbou nových objektů se rozšiřoval i počet linek potrubní pošty. Dnes máme celkem jedenaosmdesát stanic,“ přiblížil Ludvík. Princip potrubní pošty se ani po více než sto padesáti letech příliš nezměnil. Dmychadla podle potřeby ženou nebo naopak vysávají, vzduch v potrubí. Průhledná plastová pouzdra se pohybují rychlostí několika metrů za vteřinu.

Na cestě byly k vidění skrz krátký úsek průhledného potrubí na dětské klinice, kde letící projektily, okem sotva postřehnutelné, bavily malé pacienty. Dnes je potrubí po celé délce ukryté a lidé mohou sledovat pouze samotný „příjezd“ do cílových stanic.

„Dnešní systémy fungují automaticky, schránky jsou vybavené čipy, ale princip potrubní pošty zůstává stále stejný,“ říká Jiří Ludvík. V suterénu budovy dětské kliniky uprostřed nemocničního areálu nedávno nainstalovali novou centrálu potrubní

pošty, přes kterou procházejí všechny zásilky. Ty v současné době putují po šestnácti linkách mezi téměř stovkou stanic. „Nová centrála je první instalací u nás. Systém jsme již potřebovali zmodernizovat, protože se neustále rozšiřuje s tím, jak se modernizují budovy v areálu nemocnice,“ vysvětluje Jiří Ludvík.

Personál nemocnice si potrubí pochvaluje. Obsluha je jednoduchá. Schránka se vloží do nevelké krabice zavěšené na zdi, následuje volba cílové stanice, klapnutí a odjezd. Záhy se objeví na místě určení.

„Je to velice užitečná věc, která nám zjednodušuje práci a šetří čas. Zásilky je většinou potřeba rychle doručit, což potrubní pošta výborně splňuje. Obsluha je jednoduchá a bezproblémová. My posíláme denně zhruba sto padesát zásilek,“ uvádí Vanda Štrychová z interní kliniky hradecké fakultní nemocnice.

Potrubní pošta se často používá také třeba k přepravě peněz v obchodních domech či finančních ústavech. Podobného rozsahu jako ve velkých nemocnicích však tyto potrubní systémy většinou nedosahují.

„Potrubní pošta funguje také například v hutích, kde se v kovových pouzdrech transportují vzorky hutních výrobků vážících až pět kilogramů,“ dodává Jiří Ludvík.

Stanislav Ďoubal
